

energiavirasto

Energiatehokkuuslaki ja energiakatselmukset

2.9.2025

Energiatehokkuuslain tulevat muutokset

- Uusi energiatehokkuusdirektiivi 2023/1791 (EED) aiheuttaa muutoksia yritysten velvoitteisiin, jotka liittyvät energiakatselmuksiin ja energianhallintajärjestelmiin
- Direktiivin kansallinen toimeenpanotyö on käynnissä, eikä uusi lainsäädäntö ole vielä voimassa. Toimeenpanon kansallinen määräaika on 11.10.2025.
 - Luonnos hallituksen esitykseksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta oli lausuntokierroksella 29.4.2025 asti. Esitys ja saapuneet lausunnot Lausuntopalvelussa:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=eab77787-6d23-44c9-91ee-e6e87463384b>
 - Energiatehokkuuslain muutokset tulevat voimaan syksyllä 2025 (arvio)
- Energiakatselmuksiin, energianhallintajärjestelmiin ja vastuuhenkilöpätevyyksiin liittyvistä viranomaistehtävistä vastaa myös jatkossa Energiavirasto. Motiva hoitaa mm. vastuuhenkilökoulutuksen järjestelyihin ja tiedottamiseen liittyviä tehtäviä.

Yritysten velvoitteet: muutokset soveltamisalaan

- Voimassa olevan energiatehokkuuslain mukaan velvoite tehdä **yrityksen energiakatselmus** koskee **suuria yrityksiä** (määrittely: tase ja liikevaihto **tai** henkilöstömäärä)
- Uudet velvoitteet koskevat yrityksiä, joiden **keskimääräinen vuotuinen energiankulutus kolmen edeltävän vuoden aikana** ylittää säädetyn rajan
 - Yritykset, joiden kolmen edeltävän kalenterivuoden energiankulutuksen keskiarvo on yli 2700 MWh
 - Yritykset, joiden kolmen edeltävän kalenterivuoden energiankulutuksen keskiarvo on yli 23 600 MWh
- Yrityksen taloudellisella koolla (henkilöstömäärä, tase, liikevaihto) ei ole jatkossa merkitystä soveltamisalan kannalta
 - Myös PK-yritys voisi kuulua velvoitteiden piiriin
 - Vähän energiaa kuluttava suuri yritys voisi jäädä velvoitteiden ulkopuolelle
- Velvoitteet koskevat yrityksiä toimialasta riippumatta

Yritysten velvoitteet: muutokset sisältöön

- Yritysten, joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus (kolmen edeltävän kalenterivuoden keskiarvo) on yli 23 600 MWh, tulee ottaa käyttöön **sertifioitu energianhallintajärjestelmä**
 - Hyväksyttäviä järjestelmiä olisivat ainakin sertifioidut ISO 50 001 ja ETJ+
- Yritysten, joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus (kolmen edeltävän kalenterivuoden keskiarvo) on yli 2700 MWh, tulee tehdä **yrityksen energiakatselmus**
 - Katselmukselle säädetyt vaatimukset vastaavat pääosin nykyisiä, yrityksen energiakatselmukselle säädettyjä vaatimuksia. Uusia vaatimuksia liittyen energiankulutuksen vähentämismahdollisuuksien ja uusiutuvan energian käytön tai tuotannon potentiaalin selvittämiseen.
 - Katselmus on tehtävä vähintään neljän vuoden välein. Uutena vaatimuksena katselmukseen liittyvän toimintasuunnitelman laatiminen.

Energiakatselmukseen liittyvä toimintasuunnitelma

- **Yrityksen energiakatselmukseen** liittyvä uusi velvoite olisi jatkossa energiakatselmukseen liittyvän **toimintasuunnitelman** laatiminen
 - Suunnitelmassa olisi yksilöitävä ne **toimenpiteet, joilla energiakatselmukseen perustuvat suositukset aiotaan panna täytäntöön**
 - Poikkeus: Jos suosituksen täytäntöönpano ei ole teknisesti tai taloudellisesti toteutettavissa, sitä ei tarvitsisi sisällyttää suunnitelmaan
 - Suunnitelma olisi laadittava **katselmuksen yhteydessä vähintään neljän vuoden välein**
 - Yrityksen olisi sisällytettävä **toimintasuunnitelma** ja **tieto suositusten toteuttamisasteesta** tilinpäätöksen liitteenä olevaan **toimintakertomukseen**, tai, jos yritys ei laadi toimintakertomusta, **tilinpäätöksen liitetietoihin**
- Suunnitelma ja tieto suositusten toteuttamisasteesta olisi asetettava **julkisesti saataville**
 - Liikesalaisuuksia sisältäviä tietoja ei kuitenkaan tarvitsisi julkaista

Ilmoitus energiankulutusrajan ylittymisestä

- Yrityksen tulisi jatkossa tehdä ilmoitus Energiavirastolle, jos sen kulutus jonakin kalenterivuonna ylittää 2 700 tai 23 600 megawattituntia
- Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena olisi mahdollistaa sen seuraamista, mitkä yritykset kuuluvat 1) energianhallintajärjestelmää koskevan velvoitteen ja 2) yrityksen energiakatselmusta koskevan velvoitteen piiriin
- Velvoitteiden toimeenpanoa yrityksissä valvoisi myös jatkossa Energiavirasto

Siirtymäajat

- Yritysten, joita koskee energianhallintajärjestelmän käyttöönottovelvoite, tulee ottaa sertifioitu järjestelmä käyttöön viimeistään **11.10.2027**
- Yritysten, jotka tulevat uutena energiakatselmusvelvoitteen piiriin, tulee tehdä katselmus ensimmäisen kerran viimeistään **11.10.2026**
- Yritysten, joita on jo koskenut katselmusvelvoite ja jotka pysyvät katselmusvelvoitteen piirissä, tulee edelleen tehdä katselmus vähintään neljän vuoden välein

Yritysten energiankulutuksen laskenta

- Lasketaan yrityskohtaisesti kunkin yrityksen oma kulutus kaikki energialajit huomioiden

Yrityksen energiakatselmus

Konsernin emoyhtiö A

Energiankulutus 5 000
MWh/a

Tytäryhtiö B

Energiankulutus 2 000
MWh/a

Tytäryhtiö C

Energiankulutus 25 000
MWh/a

Tytäryhtiö D

Energiankulutus 10 000
MWh/a

Ei lakivelvoitetta

**Energianhallinta-
järjestelmä**

Suomi

Ulkomaat

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

- **HE 6 § 1 mom.** Jos yrityksen keskimääräinen vuotuinen energian loppukulutus on yli 2 700 megawattituntia kolmen edellisen kalenterivuoden aikana, **eikä yrityksellä ole käytössä 3 g §:n mukaista energianhallintajärjestelmää**, sen on tehtävä yrityksen energiakatselmus. Velvoitteen piiriin kuulumista arvioitaessa otetaan huomioon yksittäisen yrityksen loppukulutus.
- Hyväksyttäviä järjestelmiä olisivat ainakin **sertifioidut ISO 50 001 ja ETJ+**

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

- **HE 7 § 1 mom.** Jos yrityksessä on käytössä akkreditoidun elimen eurooppalaisten tai kansainvälisten standardien mukaisesti sertifioima ympäristönhallintajärjestelmä, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus, yrityksen katsotaan täyttävän tämän lain 6 §:n vaatimuksen pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta
- Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi ympäristönhallintajärjestelmäksi, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus, luetaan ainakin sertifioitu ISO 14001 -järjestelmä yhdistettynä energianhallintajärjestelmään, jonka energiakatselmusvaatimukset ovat yhteneväiset ISO 50001 -järjestelmän kanssa
- Energiaviraston tulkinnan mukaan **sertifioitu ISO 14001 + ETJ+** täyttää vaatimuksen

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

- **HE 7 § 2 mom.** Jos yritys osallistuu sellaiseen valtion viranomaisen kanssa allekirjoitettuun vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus, yrityksen katsotaan täyttävän tämän lain 6 §:n vaatimuksen pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta
- Energiaviraston tulkinnan mukaan **energiatehokkuussopimus + ETJ+** täyttää vaatimuksen

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

- **HE 7 § 3 mom.** Jos yrityksessä on käytössä tämän lain 3 §:n 33 kohdassa tarkoitettu energiapalvelusopimus, joka sisältää 3 §:n 31 kohdan mukaiset energianhallintajärjestelmän osatekijät, yrityksen katsotaan täyttävän 6 §:n 1 momentissa asetetun vaatimuksen yrityksen energiakatselmuksen tekemisestä siltä osin, kuin sen energian loppukulutus on energiapalvelusopimuksen piirissä. Energiapalvelusopimuksen tulee sisältää tämän lain 3 §:n 31 kohdassa tarkoitetun energianhallintajärjestelmän osatekijät
- 1) todellisen energiankulutuksen seuranta;
- 2) energiatehokkuuden parantamiseksi toteutetut toimet;
- 3) edistymisen mittaaminen; ja
- 4) direktiivin (EU) 2023/1791 liitteessä XV vahvistettujen vaatimusten mukaisuus.

Energiatehokkuuslain velvoitteista vapautuminen

- Energiaviraston tulkinta lakisääteisestä energianhallintajärjestelmästä vapautumiselle:
 - sertifioitu ISO 14001 + lakisääteinen energiakatselmus
 - sertifioitu ISO 14001 + energiatehokkuussopimus + ETJ+
- Energiaviraston tulkinta lakisääteisestä energiakatselmuksesta vapautumiselle:
 - sertifioitu ISO 50001
 - sertifioitu ETJ+
 - sertifioitu ISO 14001 + ETJ+
 - energiatehokkuussopimus + ETJ+
- Energiapalvelusopimuksella (EPC/ESCO) vapautuisi lakisääteisestä energianhallintajärjestelmästä ja energiakatselmuksesta siltä osin, kuin energian loppukulutus on sopimuksen piirissä
- Sertifiointin kattavuudeksi riittäisi jatkossa 90 % yrityksen energiankäytöstä (nykyisin 95 %)

Vastuuhenkilöpätevyydet

- Nykyisin voimassa olevat vastuuhenkilöpätevyydet tulevat pysymään voimassa myös lakimuutoksen jälkeen
- Energiatehokkuuslain 16 § määrittelee edelleen yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden voimassaolon
- Pätevyys on voimassa seitsemän vuotta sitä koskevan päätöksen antamisesta
- Energiavirasto pitää julkista rekisteriä yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöistä [verkkosivuillaan](#)

energiavirasto

Timo Vihavainen, yli-insinööri, Energiatehokkuus
etunimi.sukunimi@energiavirasto.fi